

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Doba bronzová

Bronze Age

Bronzezeit

BOSKOVICE (OKR. BLANSKO)

Masarykovo náměstí, parc. č. 81. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu záchraného výzkumu na stavbě víceúčelového objektu (viz kapitoly Eneolit, Doba železná, Doba římská, podrobněji Středověk a novověk) byla v severní části parcely (základové pasy a sonda 7) zachycena výrazná kulturní vrstva o mocnosti místy 80 cm, kultury lužických popelnicových polí. Prozkoumáno bylo více než 30 objektů a kulových jamek. Mezi nálezy se vyskytly zlomky zmotěrek, brousky, keramika lužické, slezské i platěnické fáze KLPP (obr. 1). Potvrdila se tak existence rozsáhlého sídliště z období BD–HC na území dnešního centra Boskovic, zjištěného při záchraném výzkumu A. Štrofa v roce 1999 (Dostál, Štrof 2001).

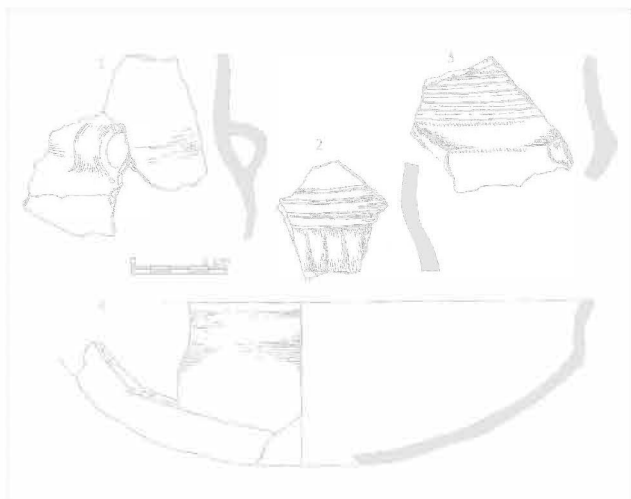
Zuzana Pančíková

Literatura

Dostál, P., Štrof, A. 2001: Průzkumné práce a archeologický výzkum na Masarykově náměstí v Boskovicích. *Ve službách archeologie* II, 25–36.

Resumé

Boskovice (Bez. Blansko), Masaryk Platz, Parz. Nr. 81. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1: Boskovice, Masarykovo náměstí, parc. č. 81. Výběr keramiky KLPP. *Abb. 1: Boskovice, Masaryk Platz, Parz. Nr. 81, Materialauswahl.*

BRANIŠOVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Na záhumencích“. ÚK. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

V listopadu a prosinci roku 2008 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum ve východním úseku polní trati „Na záhumencích“ v souvislosti s budováním obslužných komunikací a inženýrských sítí pro plánovanou zástavbu rodinnými domy. Dotčený prostor ve tvaru lichoběžníku leží na severozápadním okraji obce, na mírném jihovýchodním svahu, který se zvedá po pravé straně Olbramovického potoka. Lokalitu, situovanou v nadmořské výšce 192–195 m, vymezuje na severovýchodě silnice do Olbramovic, na jihovýchodě stávající intravilán a na severozápadě i jihozápadě nezpevněná polní cesta. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000 list 34-12-07 určena body o souřadnicích 203:86, 208:80, 218:88 a 210:104 mm od Z:J s. č.

Liniové výkopy pro inženýrské sítě (dešťovou i splaškovou kanalizaci a vodovod) narušily celkem 27 sídlištních objektů, z nichž větší část na základě získaného materiálu patří únětické kultuře. Zachycen byl i jeden soudobý kostrový hrob, který sice byl viditelně asi nedlouho po uložení pohřbu druhotně otevřen (obr. 2), přesto však obsahoval vedle nepoškozené keramické nádoby také jednu bronzovou a jednu zlatou vlasovou ozdabu. Navzdory značné zlomkovitosti vyzvednutých lidských pozůstatků, jež však byly až na lebku a pánevní kosti relativně dobře zachované, je možné konstatovat, že pohřbeným byl pravděpodobně muž střední tělesné konstituce vysoký asi 165 cm a zemědělec ve věku 40 až 45 let (věková kategorie matusus I).

Zatím nedokážeme rozhodnout, zda nově objevený sídlištní a pohřební areál únětické kultury souvisí s bodovými příznaky zaznamenanými pomocí letecké prospekce zhruba 500 m jihozápadně (Branišovice II: Kovárník 1999, 414), každopádně rozšiřuje nápadnou koncentraci nálezů ze starší doby bronzové v katastrálním území obce (srov. Podborský, Vildomec 1972, 154).

Zdeněk Čížmář, Jiří Kala, Michal Přichystal

Literatura

Kovárník, J. 1999: 15 let letecké archeologie na Moravě (a v bývalém Československu) 1983–1998. *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 406–419.

Obr. 2: Branišovice. Druhotně otevřený hrob. Abb. 2: Branišovice. Sekundär geöffnete Grab.

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno: Musejní spolek v Brně–Jihomoravské muzeum ve Znojmě.

Resumé

Branišovice (Bez. Brno-venkov). „Na záhumenicích“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Kšírova. KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V srpnu roku 2008 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v jihovýchodní části katastrálního území Horních Heršpic v souvislosti s výstavbou skladového areálu zdravotnického materiálu a techniky firmy S.A.B. Impex, s. r. o. Dotčený přibližně obdélníkový pozemek se nachází na východní straně jižního úseku ulice Kšírova, naproti komplexu firmy Hortim International, s. r. o., a je vymezen na severu střediskem firmy Carrier Transicold ČR, s. r. o., respektive nově vybudovanou asfaltovou obslužnou komunikací, na východě provozovnou firmy KOALA elektronik, s. r. o., a na jihu velkoobchodním skladem firmy Vonekl, s. r. o. Popsané místo leží v nadmořské výšce okolo 197 m, na temeni plo-

chého návrší nepatrně vystupujícího nad inundační terén na pravém břehu řeky Svratky asi 2,5 km severně od jejího soutoku s řekou Svitavou. Archeologické objekty byly zachyceny jen v jihovýchodním rohu staveniště, kde došlo k odstranění fluvialních sedimentů, respektive kulturní vrstvy až na podložní návěj würmské spraše či sprašové hlíny. Přesná poloha výzkumu je na mapě ZM ČR 1:10 000 list 24-34-10 určena souřadnicemi 171:378, 171:377, 173:378 a 173:379 mm od Z:J s. č.

Vedle mocné, ale nálezově poměrně chudé pravěké až protohistorické kulturní vrstvy bylo prozkoumáno celkem 10 sídlištních objektů, které představují východní okraj známé polykulturní lokality (Čižmář, Geislerová 2006, 155–158; Čižmář, Geislerová, Unger 2000, 132; Čižmářová, Geislerová 1990, 89; Čižmářová, Horálková 1990). Získaný nepočtený keramický materiál umožňuje datovat 4 z nich do podolské fáze kultury středodunajských popelnicových polí, další 2 do širšího rozmezí od kultury středodunajských popelnicových polí po horákovskou kulturu.

Michal Přichystal

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K. (eds.) 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999–2004*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmářová, J., Geislerová, K. 1990: Záchranný výzkum v Brně-Horních Heršpicích (okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 89–90.

Čižmářová, J., Horálková, P. 1990: Rettungsgrabung der latènezeitlichen Siedlung in Brno-Horní Heršpice (Bez. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1987, 44.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město). Kšírova Str. Mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BUCHLOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Holý kopeček“. Hradisko. Popelnicová pole. Zjišťovací výzkum.

Na hradisku lužické kultury na „Holém kopci“ u Buchlovic (Nekvasil 1990, zde poslední shrnutí) pokračovala v červenci 2008 zjišťovací sondáž. Ta byla vyvolána devastací plochy hradiska detektoráři s cílem alespoň částečně zachytit stopy osídlení na hradisku. Výzkum navázal na sondy z předchozího roku v jihozápadní části hradiska zvané „Rynek“. Omezil se pouze na rozšíření sond č. VIII z roku 2007. Jednalo se o řez o délce 560 cm a šířce 100 cm později rozšířený na západní straně do podoby písmene L o délce 300 cm. V sondě (obr. 3) se podařilo zachytit jednak pozůstatky pravděpodobně kameného závalu z hrubě opracovaných kamenů a stopy po mo-